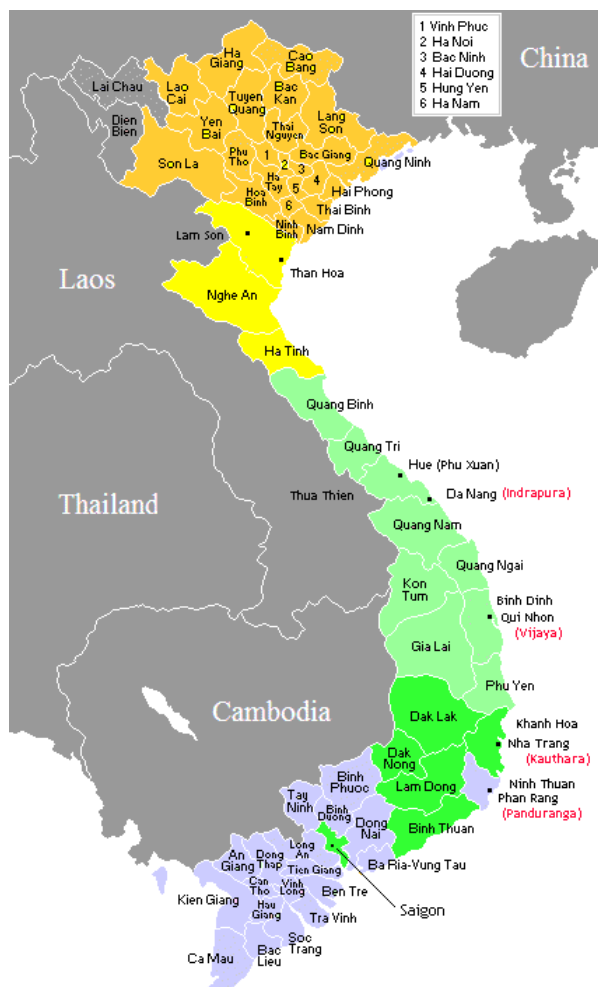

ประเทศเวียดนาม

1. ข้อมูลพื้นฐาน

สภาพภูมิประเทศ

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรอินโดจีนมีพื้นที่ประมาณ 331,150 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรเป็น 260 ตารางกิโลเมตรต่อคนประมาณ 3 ใน 4 ของเวียดนาม

ประกอบด้วยภูเขาและป่าไม้บริเวณแผ่นดินทั้งหมดของเวียดนามมีพื้นที่ราว 328,000 ตารางกิโลเมตร นอกนั้นเป็นไหล่เขาและหมู่เกาะต่างๆนับพันเกาะเรียงรายตั้งแต่อ่าวตังเกี๋ยไปจนถึงอ่าวไทยนอกจากนี้ยังมีพื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญสองแห่งคือที่ราบลุ่มปากแม่น้ำแดง (Red River Delta) ทางภาคเหนือและที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขง (Mekong River Delta) ทางทิศใต้เวียดนามเป็นประเทศที่มีพื้นที่แคบแต่มีความยาวมากทำให้ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศแตกต่างกันค่อนข้างมากโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือภาคเหนือภาคกลาง และภาคใต้

ประชากร

มีประชากรประมาณ 87.3 ล้านคนเป็นอันดับสามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รองจากอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) และเป็นอันดับ 13 ของโลกโดยมีสัดส่วนชาย:หญิงเป็น 50:60

ภาษาราชการ

ภาษาราชการของเวียดนามคือภาษาเวียดนามส่วนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีการใช้ควบคู่กับภาษาเวียดนามในเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างชาติและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศรวมทั้งในเว็บไซต์ของหน่วยงานธุรกิจและภาครัฐ

สกุลเงิน

สกุลเงินคือด่ง (Dong) 21,325 ด่ง = US\$ 1 และ 648.25 ด่ง = 1 บาท (มีนาคม 2558)

เวลา

เวลาตรงกับเวลาในประเทศไทย

เมืองหลวง

กรุงฮานอย (Ha Noi) เป็นเมืองหลวงมีพื้นที่ประมาณ 3,348 ตารางกิโลเมตร (หลังรวมจังหวัดใกล้เคียงเข้าเป็นกรุงฮานอยใหม่เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2551) ประชากร 6.5 ล้านคนตั้งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดงโดยมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านฮานอยยังเป็นศูนย์กลางการบริหารประเทศและเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าทางภาคเหนือโดยมีท่าอากาศยานนานาชาติ Noi Bai และท่าเรือ 2 แห่งที่สามารถเดินเรือไปยังท่าเรือไฮฟองได้

เมืองสำคัญและเมืองท่า

นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) เป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของเวียดนามมีพื้นที่ 2,096 ตารางกิโลเมตรประชากร 6.6 ล้านคนเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้าและบริการการนำเข้าส่งออกการลงทุนและเป็นศูนย์กลางของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคมของนานาชาติโดยมีท่าอากาศยานนานาชาติ Tan Son Nhat และมีท่าเรือ Saigon Port ซึ่งเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ

ระบบการปกครอง

เวียดนามปกครองโดยระบบสังคมนิยมมีพรรคการเมืองเดียวคือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม (Communist Party of Vietnam หรือ CPV) ที่มีอำนาจสูงสุดตามรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้เมื่อปี 2535 มีสภาแห่งชาติ (National Assembly) ที่มาจากการเลือกตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปีแต่สภาชุดปัจจุบันกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเหลือ 4 ปีเพื่อให้หมดวาระลงตรงกับการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามครั้งหน้าซึ่งจะจัดขึ้นในปี 2554 สำหรับรัฐบาลได้รับการแต่งตั้งจากสภาแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปีคณะรัฐมนตรีชุดล่าสุดเพิ่งได้รับการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2550 และจะสิ้นสุดในปี 2555

วันหยุดนักขัตฤกษ์

	วันที่	จำนวนวันหยุด
- วันขึ้นปีใหม่	1 มกราคม	1 วัน
- เทศกาลเต็ต (Tet) หรือวันตรุษเวียดนาม	วันขึ้นปีใหม่ทางจันทรคติ (Lunar New Year) ซึ่งแต่ละปีจะไม่ตรงกัน	4 วัน
- วันปฐมกษัตริย์ (Hung King's Anniversary)	วันที่ 10 ของเดือนที่ 3 ทางจันทรคติ แต่ละปีจะไม่ตรงกัน	1 วัน
- วันฉลองเอกราช (Victory Day)	30 เมษายน	1 วัน
- วันแรงงานแห่งชาติ	1 พฤษภาคม	1 วัน
- วันชาติ	2 กันยายน	1 วัน

ภาวะเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ในปี 2553 ของเวียดนามมีมูลค่า 104.6 พันล้านเหรียญสหรัฐขยายตัวจากปีที่ผ่านมา 6.78 % ภาคบริการเป็นภาคการผลิตที่มีอัตราขยายตัวสูงสุดรองลงไปคือภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างส่วนภาคการเกษตรขยายตัวน้อยที่สุดและมีสัดส่วน 21% ของ GDP ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้างและภาคบริการมีสัดส่วน 41% และ 38% ของ GDP ตามลำดับ

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐ

ภาคการผลิต	2551	2552	2553
ภาคเกษตรกรรม	19,401	18,412	20,904
ภาคอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	35,207	35,858	41,746
ภาคบริการ	33,619	34,842	38,933

ที่มา : General Statistic Office , Vietnam

2. ข้อมูลการค้า

นโยบายการค้า

นโยบายเศรษฐกิจการค้าของเวียดนามเป็นระบบเศรษฐกิจการค้าแบบสังคมนิยม เพื่อก้าวสู่ความเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและทันสมัยภายในปี 2563 เวียดนามมีการปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจแบบเสรีของโลก ทำให้เศรษฐกิจของเวียดนามมีการเจริญเติบโตและมีรูปแบบที่เป็นสากลอย่างมาก การเข้าเป็นสมาชิกของ WTO ทำให้เวียดนามต้องมีการปรับปรุงกฎระเบียบ กฎหมาย ตลอดจนกฎเกณฑ์ภาครัฐ เพื่อเปิดตลาดสินค้า ภาคบริการและการลงทุนในประเทศให้กับประเทศสมาชิก WTO

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ในปี 2550-2553 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลมาจากมูลค่าการส่งออกและนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ในปี 2553 มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการค้าสูงถึง ร้อยละ 23.5 และการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสูงถึงร้อยละ 26.4 ในขณะที่การขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าอยู่ในระดับร้อยละ 21.2 เช่นกัน

สินค้าส่งออกสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนาม ได้แก่ 1. เสื้อผ้าสำเร็จรูป 2. รองเท้า 3. น้ำมันดิบ 4. อาหารทะเล 5. คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ 6. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ 7. เครื่องจักร ชิ้นส่วนอุปกรณ์ 8. อัญมณีและเครื่องประดับ 9. ยางพารา 10. ข้าว

สินค้านำเข้าสำคัญ 10 อันดับแรกของเวียดนามได้แก่ 1.เครื่องจักรและชิ้นส่วน 2. เหล็ก และเหล็กกล้า 3. น้ำมันสำเร็จรูป 4. ผ้าฝ้าย 5. อิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ 6. เม็ดพลาสติก 7. รถยนต์ อุปกรณ์และชิ้นส่วน 8. วัสดุสิ่งทอและวัสดุเครื่องหนัง 9. โลหะอื่นๆ 10. อาหารสัตว์และวัตถุดิบ

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength)

การเมืองมีเสถียรภาพจากการที่ประเทศเวียดนามปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว คือ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม ทำให้กำหนดนโยบายและการกำกับดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ผู้ลงทุนสามารถวางแผนการประกอบธุรกิจและการลงทุนในระยะยาวได้อย่างมีความมั่นใจ

ค่าจ้างแรงงานต่ำ แม้ว่าต้นทุนแรงงานในประเทศเวียดนามจะเพิ่มขึ้นมากแต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้วยังนับว่ามีต้นทุนต่ำกว่า โดยอัตราค่าจ้างแรงงานทั่วไป วิศวกร และผู้จัดการระดับกลางของเวียดนามมีสัดส่วนเพียง 17 – 32 % และ 29 – 42 % ของอัตราเฉลี่ยของประเทศในเอเชียและอาเซียนตามลำดับ แรงงานในวัยหนุ่มสาวของเวียดนามมีเป็นจำนวนมากจำนวนประชากรประมาณ 60 % มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

นอกจากจำนวนแรงงานที่มีปริมาณมากแล้ว แรงงานเหล่านี้ยังมีการศึกษาดีทำให้เวียดนามยังคงเป็นเป้าหมายของนักลงทุนต่างประเทศโดยเฉพาะญี่ปุ่น ซึ่งยังมองว่าลู่ทางการลงทุนในเวียดนามยังมีแนวโน้มแจ่มใส และบริษัทญี่ปุ่นที่ลงทุนแล้วในเวียดนามมีแผนการที่จะขยายการผลิตภายใน 1- 2 ปีข้างหน้าอีกด้วย นอกจากนี้แล้ว ผลของการสำรวจของ JETRO ยังพบอีกว่าในอีก 5 – 10 ข้างหน้าเวียดนามจะเป็นอันดับหนึ่งแห่งเอเชียในการเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับการตั้งโรงงานผลิตสินค้าแม้จะมีการคาดการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจของเวียดนามในแง่ลบก็ตาม

วัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่หลากหลายของเวียดนาม ทำให้เวียดนามเป็นประเทศหนึ่งที่ยังมีทรัพยากรในดิน-สินในน้ำที่อุดมสมบูรณ์นับตั้งแต่ดินแร่ที่สำคัญๆ เช่น ถ่านหิน เหล็ก ทองแดง ก๊าซธรรมชาติและน้ำมันเวียดนามยังมีพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมอีกเป็นจำนวนมาก จึงสามารถผลิตผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นจำนวนมากในอันดับต้นๆ ของโลก เช่น ข้าว (เป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากไทย) กาแฟ (เป็นอันดับ 2 รองจากบราซิล)

ยางพารา (อันดับ 4) พริกไทยดำ (อันดับ 1) ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นแรงดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติยังให้ความสนใจที่จะเข้ามาลงทุนผลิตสินค้าในเวียดนาม

จุดอ่อน (Weakness)

แรงงานขาดทักษะ เวียดนามยังขาดแคลนผู้บริหารระดับกลางปัจจุบัน แรงงานดังกล่าวสามารถสนองความต้องการของโครงการลงทุนจากต่างชาติได้เพียง 1 ใน 4 ส่วนแรงงานที่เพิ่งจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยก็ยังขาดทักษะและไม่มีฝึกอบรม (Training)

ต้นทุนการลงทุนสูง จากรายงานของผู้ศึกษาบางแห่ง ได้ชี้ให้เห็นว่าต้นทุนการลงทุนในประเทศเวียดนามสูงกว่าในประเทศอื่นๆ โดยเปรียบเทียบ อัตราค่าเช่าสำนักงานในกรุงฮานอยสูงเป็นลำดับ 5 ในเอเชียรองจาก มุมไบ นิวเดลี ฮองกง และสิงคโปร์ ต้นทุนการขนส่งทางทะเลไป - กลับ ท่าเรือเมืองดานังมีอัตราสูงที่สุดในเอเชีย สูงกว่าต้นทุนโดยเฉลี่ยของประเทศในอาเซียนอื่นๆ ประมาณ 1.5 เท่า ส่วนค่าเช่าที่พักอาศัยในเวียดนามมีอัตราใกล้เคียงกับค่าเช่าที่พักในสิงคโปร์และเป็น 2 เท่าของอัตราค่าเช่าในกรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้

โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมสนับสนุนยังล่าช้าและไม่เพียงพอ นักลงทุนจากบางประเทศผิดหวังกับบรรยากาศการลงทุนในเวียดนาม โดยพิจารณาจากอัตราความพอใจลดลงจากเดิม 75.4 % เหลือ 41.7% โดยมีสาเหตุหลักมาจาก 2 ปัจจัยคือ โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ยังล่าช้าและขาดอุตสาหกรรมสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้จัดหา (servicesupplier) ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพ หากจะเปรียบเทียบแล้ว ถ้าเงินทุนเพื่อการพัฒนาเท่ากับ 100 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจมีประมาณ 10 และเกือบจะไม่มีการลงทุนพัฒนาใน อุตสาหกรรมสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์เลย

อุตสาหกรรมสนับสนุน ในเวียดนามเป็นปัญหาอย่างมาก เพราะสัดส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุอุปกรณ์จากในประเทศของบริษัทญี่ปุ่นในเวียดนามมีอัตราต่ำที่สุดในภูมิภาคคือมีเพียง 26.5% เมื่อเทียบกับอัตราโดยเฉลี่ยในภูมิภาค คือ 40.1% ในขณะที่อัตราดังกล่าวในไทยซึ่งเป็นอันดับหนึ่งในภูมิภาค มีมากกว่าเวียดนามถึง 2 เท่า

การที่วัสดุอุปกรณ์ในประเทศเวียดนามมีน้อยทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น เพราะนักลงทุนต้องสั่งซื้ออุปกรณ์เหล่านั้นจากต่างประเทศ ดังนั้นแม้ว่าในระยะยาว เวียดนามยังคงเป็นแหล่งการลงทุนที่น่าสนใจของนักลงทุนแต่หลายบริษัทที่มีแผนจะเพิ่มปริมาณการจัดซื้อวัตถุดิบในประเทศ จึงต้องให้มีการ

ปรับปรุงทั้ง service supplier ในท้องถิ่นและคุณภาพของวัตถุดิบและชิ้นส่วนอุปกรณ์นักลงทุนต่างชาติ จำนวนมากพบว่ายากที่จะเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยในเวียดนาม

แม้ว่าเมื่อเร็วๆ นี้ สภาแห่งชาติจะผ่านกฎหมายยินยอมให้ต่างชาติมีที่อยู่อาศัยได้ก็ตาม แต่ยังไม่ชัดเจนว่ากฎหมายดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด คุณภาพของการให้บริการอื่นๆ ซึ่งมีจำนวนน้อยก็น่าผิดหวังมากกว่า เนื่องจากขั้นตอนยุ่งยากและมีอุปสรรคด้านภาษี การขาดแคลนล่ามที่มีคุณภาพ ทำให้เป็นปัญหาสำหรับนักลงทุนในการเจรจากับบริษัทและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในจังหวัดทางภาคกลางของเวียดนาม

อุปสรรค(Threat): ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า

1. นักธุรกิจต่างชาติยังไม่ได้รับสิทธิในการทำธุรกิจนำเข้าและค้าขายยกเว้นผู้ที่ลงทุนตั้งโรงงาน แต่สามารถตั้งสำนักงานตัวแทนโดยไม่มีรายได้
2. กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ต้องติดตามและแก้ไขปัญหา ควรมีการติดตามและศึกษาข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอควรสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมไว้ก่อนว่ารัฐบาลเวียดนามพยายามแก้ไข ปรับปรุง กฎ ระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้า การลงทุน และสร้างความเสมอภาคระหว่างนักลงทุนชาวเวียดนามกับนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งสามารถขอข้อมูลกับหน่วยงานภายใต้กระทรวงวางแผนและการลงทุน (MPI) ของแต่ละจังหวัด ส่วนระบบการคิดคำนวณอัตราอากรศุลกากรนำเข้ายังคงเป็นปัญหาพิธีการและแบบฟอร์มศุลกากรแตกต่างกันไปในแต่ละเมือง ทำให้นักลงทุนต่างชาติขาดความมั่นใจในการลงทุนหรือเข้าไปทำธุรกิจในเวียดนาม
3. การกำหนดราคากลางสำหรับสินค้านำเข้า เพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณจัดเก็บอากรศุลกากร ขาเข้ากำหนดไว้สูงมาก และไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน
4. มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาค่อนข้างสูง โดยเฉพาะสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย
5. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับผู้ร่วมทุนท้องถิ่น เนื่องจากแนวทางการบริหารงานแตกต่างกัน ปัญหาการแบ่งปันผลประโยชน์ไม่ลงตัว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันปัญหาเหล่านี้ลดน้อยลง เนื่องจากการลงทุนเป็นต่างชาติ 100% มากขึ้น

6. ระบบกฎหมายและระบบการตัดสินข้อพิพาทของเวียดนามมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งในทางปฏิบัติการพิจารณาตัดสิน ลงโทษนอกจากจะขึ้นอยู่กับตัวบทกฎหมายแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นสำคัญ
7. ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร
8. ปัญหาขาดแคลนแรงงานฝีมือและผู้บริหารระดับกลางที่มีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่
9. ความล่าช้าในการปฏิรูประบบการเงินการธนาคาร
10. นักลงทุนท้องถิ่นขาดแคลนเงินทุนในการร่วมทุนกับชาวต่างชาติและขาดประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันในตลาดโลก
11. ปัญหาต้นทุนค่าขนส่งทางเรือสูง เนื่องจากค่าระวางขนส่งสินค้าทางเรือจากไทยไปเวียดนามมีราคาสูง และมีพื้นที่ระวางไม่เพียงพอกับความต้องการ
12. เวียดนามขาดขาดข้อมูลข่าวสารด้านการค้าและเศรษฐกิจที่ทันสมัย
13. กำลังซื้อของประชากรส่วนใหญ่ในเวียดนามอยู่ในระดับต่ำ ยกเว้นในเมืองใหญ่ เช่น นครโฮจิมินห์ และกรุงฮานอย อย่างไรก็ตาม บริเวณเมืองใหญ่ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับการแข่งขันสูงเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งตลาด
14. ผู้ส่งออกไทยยังขาดความชำนาญในการทำการค้ากับชาวเวียดนามและขาดข้อมูลในรายละเอียดบางเรื่อง que ผู้นำเข้าชาวเวียดนามมีความต้องการ เช่น ชาวเวียดนามต้องการให้ส่งออกสินค้าหลายประเภทบรรจุในตู้คอนเทนเนอร์เดียวกัน แต่ผู้ส่งออกไทยยังไม่สามารถทำได้หรือไม่สนใจที่จะทำธุรกิจด้วย ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ได้หัน และญี่ปุ่น ซึ่งให้ความสำคัญทางการค้ากับเวียดนาม และมีสำนักงานตัวแทน (Representative Office) ที่ศึกษาตลาดเวียดนามอย่างใกล้ชิด ทำให้รู้จักและคุ้นเคยกับตลาดเวียดนามและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าเวียดนาม ทำให้ผู้ประกอบการไทยประสบกับการแข่งขันทางการค้าที่รุนแรง
15. การดำเนินการทางด้านเอกสารของ Automatic Import Licensing ผู้นำเข้าจะต้องส่งเอกสาร 2 ฉบับ คือ สำเนา Commercial Invoice และ Bank Payment Certificate ตัวจริง ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องประทับตราบริษัทเพื่อรับรองเอกสาร ก่อนส่งมอบ การส่งมอบต้อง

ส่งผ่านทางไปรษณีย์เท่านั้น และกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าจะตอบรับหรือให้แก้ไข ทางไปรษณีย์เช่นกันซึ่งทำให้ต้องใช้เวลา และอาจเกิดกรณีเอกสารสูญหาย ซึ่งทางการ เวียดนามจะไม่มี การรับผิดชอบเรื่องดังกล่าว ดังนั้นผู้นำเข้าต้องดำเนินการจัดส่งใหม่ตาม ขั้นตอน กรณีที่สินค้าส่งทางอากาศ ผู้นำเข้าอาจต้องมีการเตรียมการล่วงหน้ามิฉะนั้น จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อเก็บรักษาสินค้าจนกว่าจะได้รับการตอบกลับทางไปรษณีย์ โดยระยะเวลาในการออก Automatic Import Licensing ผู้นำเข้าต้องรอเอกสารตั้งแต่ 7 วันทำการขึ้นไป เดิมเคยออกสินค้าได้ภายใน 5 วันนับแต่สินค้าถึงท่า Import License ดังกล่าวมีอายุ 1 เดือนหลังจากได้รับอนุญาต กรณีที่ Import License สูญหายหรือ เสียหายจากการจัดส่ง ผู้นำเข้าจะต้องเริ่มขอใหม่โดยต้องทำหนังสือชี้แจงว่าเอกสารสูญ หาย หรือเสียหาย และมีความจำเป็นต้องขอดำเนินการใหม่ การขอเอกสารใหม่จะใช้เวลา 5 วันทำการ

16. แม้ว่ารัฐบาลเวียดนามจะมีเสถียรภาพสูง สามารถตัดสินใจได้รวดเร็วในการแก้ไขปัญหา ต่างๆ แต่การเมืองระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น มีทั้งการสอดคล้องกับนโยบายส่วนกลาง และ อาจมีลักษณะเฉพาะตัวในการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนา อาจรวดเร็ว หรือล่าช้า เป็นสิ่ง ที่ต้องจัดหาผู้แทนของกิจการไปสร้างความเข้าใจหรือรู้จักบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อ ติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
17. ความเสี่ยงในการทำธุรกิจ ต้องระมัดระวังต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีการ เรียกค่าคุ้มครองกับชาวต่างชาติ การก่อวินสสร้างความหวาดกลัวเป็นระยะจากกลุ่มคนใน พื้นที่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยอาจไม่สามารถรับรองความ ปลอดภัยได้ กิจการต้องวางมาตรการและจัดสรรงบประมาณเรื่องการบริหารความ ปลอดภัย

4. กฎระเบียบการค้าและการลงทุน

กฎระเบียบการนำเข้า

เนื่องจากเวียดนามมีนโยบายการเปิดประเทศโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ แต่ในขณะเดียวกัน ทางภาครัฐได้คำนึงถึงการแข่งขันของอุตสาหกรรมภายในประเทศที่เกิดจากการนำเข้าสินค้าจาก ต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้กระจายอำนาจสู่จังหวัดต่างๆในการกำหนดกฎระเบียบในการบริหารจัดการด้าน

การค้า ด้วยสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ในประเทศเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งผู้ส่งออกต้องติดตามและศึกษาข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ

ที่สำคัญแต่ละจังหวัดยังมีกฎเกณฑ์และกฎระเบียบด้านการค้าที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถขอข้อมูลกับหน่วยงานภายใต้กระทรวงวางแผนและการลงทุน (MPI) ของแต่ละจังหวัด นอกจากนี้ ระบบการคิดคำนวณอัตราอากรศุลกากรนำเข้ายังคงเป็นปัญหาพิธีการและแบบฟอร์มศุลกากรแตกต่างกันไปในแต่ละเมือง อย่างไรก็ตาม มาตรการที่เป็นสากลในการใช้ปฏิบัติต่อการนำเข้าก็ยังคงปฏิบัติอยู่ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อความเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติด้านศุลกากร

การลงทุน

กฎระเบียบการลงทุน/นโยบายส่งเสริมการลงทุน Law on Foreign Direct Investment ซึ่งประกาศใช้เมื่อการประชุมสมัชชาพรรคครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2530 และได้เปลี่ยนเป็น Investment Law เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 โดยกฎหมายการลงทุนจากต่างประเทศของเวียดนามให้การรับประกันว่าจะให้การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกันต่อนักลงทุนต่างชาติที่ลงทุนในเวียดนามในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ไม่มีการยึดทรัพย์สินหรือโอนกิจการลงทุนของต่างประเทศเป็นของรัฐ ตลอดช่วงระยะเวลาของการลงทุน
2. ให้การรับประกันว่าจะปกป้องสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรม และผลประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเวียดนาม
3. รัฐบาลจะปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนอย่างสมเหตุสมผล หากมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักลงทุน เช่น หากกฎหมายที่ประกาศใช้ภายหลัง ทำให้ผลประโยชน์ของนักลงทุนลดลง นักลงทุนที่ลงทุนก่อนหน้านี้กฎหมายใหม่ประกาศใช้มีสิทธิเลือกใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายเดิมได้
4. รัฐบาลรับประกันการให้สิทธิการโอนย้ายไปต่างประเทศได้แก่
  - กำไรจากการดำเนินธุรกิจ
  - เงินที่ได้รับจากการจัดเตรียมเทคโนโลยีและการบริการ
  - เงินต้นและดอกเบี้ยของเงินกู้จากต่างประเทศในระหว่างดำเนินกิจการลงทุน
  - เงินและทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมาย

- รายได้หลังหักภาษีรายได้ของแรงงานต่างชาติที่ทำงานในเวียดนาม

5. เมื่อเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ร่วมทุน หรือระหว่างบริษัทต่างชาติกับสถาบันใดๆ ของเวียดนาม และไม่สามารถตกลงกันได้ สามารถเสนอให้อนุญาตตุลาการหรือองค์กรอื่นๆ ตามที่ตกลงกันเป็นผู้ไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมได้

6. อนุญาตให้บริษัทต่างชาติดำเนินการลงทุนได้ 50 ปี และสามารถต่อเวลาได้ถึง 70 ปี

เขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนาม

ประเภทของเขตเศรษฐกิจพิเศษเวียดนามได้ทำการศึกษาแนวทางและรูปแบบต่างๆ ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งจากไต้หวัน สิงคโปร์และจีน เพื่อนำมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศ ทั้งนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษของเวียดนามแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- *Export Processing Zone (EPZ)* เป็นเขตเศรษฐกิจที่รวมอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ซึ่งเน้นผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก มีการจัดระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการผลิตนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนใน EPZ สามารถทำการผลิต รับช่วงต่อ (Sub-contract) และประกอบชิ้นส่วนสินค้าเพื่อการส่งออกการจัดตั้ง EPZ ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกในเวียดนามเมื่อปี 2534

- *Industrial Zone (IZ) หรือ Industrial Park* เป็นเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเน้นผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายในประเทศ การจัดตั้ง IZ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในเวียดนามเมื่อปี 2537

- *High-Tech Zone (HTZ)* เป็นเขตเศรษฐกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) รวมทั้งผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ IZ และ HTZ บางแห่งอาจมีอุตสาหกรรมหรือธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกตั้งอยู่และได้รับสิทธิพิเศษเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมหรือธุรกิจประเภทเดียวกันที่ตั้งอยู่ใน EPZ ทั้งนี้ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถทำได้ทั้งในลักษณะของการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่นชาวเวียดนาม (Foreign Joint Venture) และการลงทุน 100% โดยชาวเวียดนาม ยกเว้นการลงทุน 100% โดยชาวต่างชาติ (Wholly Foreign Owned Enterprise : FOE) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลเวียดนามมิได้จำกัดรูปแบบการลงทุนสำหรับกิจการหรือโครงการลงทุนภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยอนุญาตทั้งการลงทุน 100% โดยชาวต่างชาติ การร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติและนักลงทุนท้องถิ่น การลงทุน 100% โดยชาวเวียดนาม และการลงทุนในรูปแบบของสัญญาความร่วมมือลงทุนธุรกิจ (Business Co-operation Contract : BCC)

สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ผู้ที่สนใจลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถขออนุญาตลงทุนได้โดยตรงจาก Provincial IZ Management Boards ซึ่งใช้ระยะเวลาในการอนุมัติเพียง 15 วัน เทียบกับการลงทุนนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งใช้ระยะเวลาในการอนุมัตินานถึง 60 วัน นอกจากนี้ นักลงทุนยังได้รับสิทธิประโยชน์อื่นๆ อาทิ

- สามารถเช่าช่วงต่อ (Sub-lease) ที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้
- สามารถทำธุรกิจนำเข้าและส่งออกได้โดยตรง
- คัดเลือกและจ้างแรงงานชาวต่างชาติได้ ในกรณีที่ไม่สามารถหาแรงงานชาวเวียดนามที่มี

คุณสมบัติเหมาะสม

- สามารถดำเนินการผลิตได้อย่างเสรี
- ในกรณีของธุรกิจก่อสร้าง สามารถเริ่มดำเนินการได้ทันที เมื่อได้รับการอนุมัติแบบก่อสร้าง
- สามารถเปิดบัญชีกับธนาคารต่างชาติเพื่อประกอบการกู้ยืมเงินในกรณีที่ผู้ให้กู้ต่างชาติระบุเงื่อนไขดังกล่าว แต่ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารกลางของเวียดนาม (State Bank of Vietnam) ก่อน จึงจะเปิดบัญชีได้

- ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า (Turnover Tax) และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) รวมทั้งภาษีนำเข้าสินค้า ต้นทุนการจัดตั้งธุรกิจ

อัตราภาษี

ภาษีมูลค่าเพิ่มมี 3 อัตรา คือ ร้อยละ 0, 5 และ 10

ภาษีกำไรจากการขายทรัพย์สิน (Capital Gain Tax) เป็นอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากบริษัทร่วมทุน (JV) บริษัทที่ดำเนินกิจการในลักษณะสัญญาร่วมทุนธุรกิจ (BCC) หรือบริษัทที่ต่างชาติลงทุนเอง ทั้งหมดในอัตราร้อยละ 25 กำไรจากการขายทรัพย์สิน (Gain)

ภาษีในการโอนกำไรกลับประเทศ (Profit Remittance Tax) เมื่อนักลงทุนชำระภาษีในเวียดนามครบถ้วนแล้ว สามารถนำหลักฐานการชำระภาษีมาแสดงเพื่อขอโอนกำไรกลับประเทศไทย (หรือประเทศอื่นๆ) ได้โดยไม่ต้องเสียภาษีในประเทศไทยอีก และนักลงทุนสามารถโอนกำไรกลับประเทศได้ปีละ 4 ครั้ง หรือรายไตรมาส

ทั้งนี้ กฎหมายของประเทศเวียดนามอนุญาตให้นำเงินสดติดตัวเข้าประเทศได้ไม่เกิน 7,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ หากเกินจากนี้ต้องแจ้งศุลกากร และห้ามนำเงินสดติดตัวออกนอกประเทศเกินกว่าจำนวนที่แจ้งไว้กับศุลกากร แต่สามารถถือเงินออกเพิ่มเติมเป็นเงินต้องได้ไม่เกิน 15 ล้านดอลลาร์

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กำหนดให้ชาวต่างชาติที่ทำงานอยู่ในเวียดนามเกิน 183 วันต่อปี เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราก้าวหน้าตามระดับเงินเดือนที่ได้รับ ไม่ว่าจะ เป็นรายได้ที่ได้รับจากในหรือนอกประเทศเวียดนามก็ตาม (Global Basis) รวมถึงค่าเช่าบ้านที่บริษัทจ่ายให้ ต้องนำมารวมเพื่อคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาด้วย โดยคิดตามจริงแต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินเดือน สำหรับชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในเวียดนามไม่เกิน 183 วัน เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราเดียว (Flat Rate) คือ ร้อยละ 25

ภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้นิติบุคคลของเวียดนามฉบับล่าสุด และได้ประกาศใช้เมื่อต้นปี 2552 ระบุว่าธุรกิจทุกประเภทต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราเดียวกันทั้งชาวเวียดนามและชาวต่างชาติ คือ ร้อยละ 25 ยกเว้นกิจการบางประเภทที่ได้รับสิทธิพิเศษในการลดภาษีเงินได้นิติบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ดังนี้

ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 20 เป็นระยะเวลา 10 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ ประกอบด้วยธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ทั่วไป ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริม (Investment incentive sectors) ธุรกิจลงทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Regions with difficult socio-economic conditions)

ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 เป็นระยะเวลา 12 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการประกอบด้วยธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Regions with difficult socio-economic conditions) ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริมและอยู่ในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุน (Investment in incentive sectors and implemented in difficult socio-economic conditions)

ธุรกิจที่เสียภาษีในอัตราร้อยละ 10 เป็นระยะเวลา 15 ปี นับจากวันที่เริ่มดำเนินการ ประกอบด้วยธุรกิจร่วมทุนในพื้นที่ที่รัฐให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ (Special difficult socio-economic conditions) ธุรกิจลงทุนในกิจการที่รัฐให้การส่งเสริมเป็นพิเศษ (Special investment incentive sectors) และจะต้องอนุมัติจากนายกรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ยังมีการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 4 ปี และลดหย่อนภาษีที่ดินอีกไม่เกิน 9 ปี ด้วย ยิ่งไปกว่านั้นหากบริษัทมีการขยายการลงทุน เพิ่มปริมาณการส่งออก ลงทุนในการวิจัย และพัฒนา หรือจ้างผู้พิการ จะได้รับการพิจารณาลดหย่อนภาษีเป็นกรณีพิเศษอีกด้วย

ส่วนสิทธิประโยชน์อื่นๆ ในการส่งเสริมการลงทุน เช่น ยกเว้นไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินเป็นเวลา 3 ปี หรือตลอดอายุโครงการ การลดค่าเช่าที่ดินลงกึ่งหนึ่ง (ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมและเขตพื้นที่ที่เข้าไปลงทุน) เป็นต้น

กฎหมายที่ดิน

รัฐบาลเวียดนามไม่อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติซื้อขายที่ดินในเวียดนาม แต่ให้สิทธิในการเช่าที่ดิน (Land Use Right) ซึ่งมีระยะเวลาการเช่าขึ้นอยู่กับระยะเวลาของโครงการลงทุนตามที่ได้รับ Investment License เป็นหลัก โดยทั่วไปนักลงทุนต่างชาติจะได้รับสิทธิในการเช่าที่ดินประมาณ 50 ปี แต่อาจขยายได้ถึง 70 ปี หากเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษจาก The Standing Committee of the National Assembly ของเวียดนามยกเว้นโครงการลงทุนประเภท Build-Transfer-Operate Contract (BTO) ซึ่งการลงทุนที่เป็นข้อตกลงระหว่างหน่วยงานราชการของเวียดนามกับนักลงทุนต่างชาติ เพื่อสร้างหรือดำเนินการในโครงการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่น สะพาน ถนน สนามบิน ท่าเรือ ประปา และไฟฟ้า รัฐบาลเวียดนามจะทำสัญญากับผู้ลงทุนในลักษณะต่างๆ อาทิ BOT (Build-Operate-Transfer) คือ โครงการลงทุนที่ผู้ลงทุนสร้างแล้วเสร็จและหาผลประโยชน์ในช่วงเวลาหนึ่งก่อน โอนกิจการเป็นของรัฐบาลเวียดนาม BTO (Build-Transfer-Operate) คือ โครงการลงทุนที่เมื่อสร้างแล้วเสร็จ ผู้ลงทุนต้องโอนให้รัฐบาลเวียดนาม ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ได้ในระยะเวลาที่ตกลงกัน และ BT (Build-Transfer) คือ โครงการลงทุนที่เมื่อสร้างแล้วเสร็จผู้ลงทุนต้องโอนให้รัฐบาลเวียดนามทันที โดยรัฐบาลเวียดนามจะอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติไปลงทุนในโครงการอื่นๆ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนตามสมควร

ทั้งนี้รัฐบาลเวียดนามได้สนับสนุนโครงการลงทุนต่างชาติในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าวโดยการให้สิทธิพิเศษในการใช้ที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งสิทธิพิเศษด้านภาษี เป็นต้น